МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Любов КОВАЛЬСЬКА
«27» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Управління витратами»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 073 Менеджмент
освітня програма – Менеджмент

Кафедра менеджменту

Силабус склав(ла) професор кафедри менеджменту менеджменту, д.е.н., професор Оксана КОЩІЙ

Силабус затверджений на засіданні кафедри менеджменту, протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Наталія ВАВДІЮК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Менеджмент», протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Менеджмент» к.е.н., доцент Наталія КОРЕЦЬКА

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/1613

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Управління витратами»

Освітня програма	Менеджмент
Галузь знань / Спеціальність	07 Управління та адміністрування / 073 Менеджмент
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин
Форма контролю	залік
Викладач(і)	д.е.н., професор Оксана КОЩІЙ електронна пошта: o.kocshiy@lntu.edu.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Метою вивчення освітньої компоненти є формування теоретичних знань і практичних навичок з управління витратами.

Завдання: Розуміння сутності, принципів та функцій управління витратами; розуміння особливостей поведінки витрат; оволодіти навичками побудови функції витрат; оволодіти навичками проведення CVP-аналізу; оволодіти навичками пошуку шляхів зниження витрат організації.

Пререквізити: Базові знання з менеджменту

2. Компетентності

СК07 — СК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК012 — Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	СК
Змістовий модуль 1. Основи управління витратами на підприємстві								
1	Тема 1. Сутність та роль управління витратами на підприємстві	4/0,5	4/1	7/13,5	15/15	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
2	Тема 2. Аналіз, поведінка витрат та побудова функції витрат	4/0,5	4/1	12/18,5	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	СК
3	Тема 3. Етапи та основні правила розподілу витрат	4/0,5	4/1	12/18,5	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
4	Тема 4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності	3/0,5	3/1	14/18,5	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
Змістовий модуль 2. Витрати та операційна активність підприємства								
5	Тема 5. Бюджетування витрат	3/0,5	3/1	9/13,5	15/15	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
6	Тема 6. Управління витратами на стадіях життєвого циклу продукту	4/0,5	4/1	12/18,5	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
7	Тема 7. Аналіз взаємозв’язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	4/0,5	4/1	12/18,5	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
8	Тема 8. Контроль витрат	4/0,5	4/1	12/18,5	20/20	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, МО8	СК07, СК012
	Разом	**30/4**	**30/8**	**90/138**	**150/150**			

Легенда: СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп’ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 — самостійна робота (розв’язання завдань).

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО8 — презентація та виступи на наукових заходах.

4. Цілі сталого розвитку

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання

ЦСР 12 – Відповідальне споживання та виробництво

5. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

6. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (50 %) + модульний контроль (50 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

7. Зміст тем

Тема 1. Сутність та роль управління витратами на підприємстві

План лекційного заняття:
1. Зміст поняття «витрати».
2. Об’єкти та суб’єкти управління витратами на підприємстві.
3. Особливість витрат як об’єкту управління.
4. Основні завдання управління витратами на підприємстві.
5. Взаємозв’язок функцій управління витратами.
6. Принципи управління витратами на підприємстві.
7. Класифікація витрат.

Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 2. Аналіз, поведінка витрат та побудова функції витрат

План лекційного заняття:
1. Сутність та види аналізу витрат.
2. Сутність поведінки витрат.
3. Особливості поведінки змінних витрат.
4. Особливості поведінки постійних витрат.
5. Особливості поведінки змішаних витрат.
6. Особливості поведінки напівзмінних витрат.
7. Особливості поведінки напівпостійних витрат.
8. Функція витрат.
9. Методи побудови функції витрат.

Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 3. Етапи та основні правила розподілу витрат

План лекційного заняття:
1. Основні етапи розподілу витрат.
2. Правила розподілу непрямих витрат.
3. Мета розподілу витрат.
4. Об’єкти розподілу витрат на підприємстві.
5. Системи калькулювання витрат (за окремими замовленнями, за постійно повторюваними

процесами виробництва).
6. Ставка накладних витрат та її розрахунок.
7. Методи розподілу витрат обслуговуючих підрозділів між виробничими.
8. Основні методи оцінки запасів.
Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності

План лекційного заняття:
1. Місце витрат.
2. Центр відповідальності.
3. Класифікація центрів відповідальності.
Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 5. Бюджетування витрат

План лекційного заняття:
1. Сутність бюджетування витрат.
2. Переваги та недоліки бюджетування витрат.
3. Основні підходи до класифікації бюджетів.
4. Підходи до розробки бюджетів.
Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 6. Управління витратами на стадіях життєвого циклу продукту

План лекційного заняття:
1. Сутність життєвого циклу продукту.
2. Параметри життєвого циклу продукції.
3. Види життєвого циклу продукту.
4. Розподіл витрат згідно стадій життєвого циклу продукції.
5. Нормування витрат з метою їх зниження.
Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 7. Аналіз взаємозв’язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

План лекційного заняття:
1. Сутність CVP-аналізу.
2. Сутність та особливості розрахунку маржинального прибутку.
4. Сутність та особливості розрахунку точки беззбитковості діяльності підприємства.
5. Сутність та особливості розрахунку рівня безпеки операційної діяльності підприємства.
6. Сутність цільового прибутку.
7. Сутність та особливості розрахунку операційного важіля.
Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси; питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

Тема 8. Контроль витрат

План лекційного заняття:
1. Сутність контролю витрат.
2. Завдання контролю витрат.
3. Види контролю витрат.
4. Методи контролю витрат.
Практичне заняття: питання до обговорення; практичні завдання; ситуаційні завдання; кейси;

питання до дискусій. Самостійна робота: питання до самостійного опрацювання; практичні завдання; теми рефератів.

8. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

9. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов'язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

10. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Управління витратами : методичні вказівки до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Менеджмент» галузь знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент денної та заочної форм навчання / уклад. О. В. Кощій. Луцьк : Луцький НТУ, 2019. 28 с.

2. Управління витратами : методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Менеджмент» галузь знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент денної та заочної форм навчання / уклад. О. В. Кощій. Луцьк : Луцький НТУ, 2019. 28 с.

3. Управління витратами : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Менеджмент» галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент денної та заочної форм навчання / уклад. О. В. Кощій. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2023. 48 с.

Праці інших авторів:

4. Бюджетування в управлінні: конспект лекцій. Скоробогатова Н.Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 155 с.

5. Вдовічен А., Маначинська Ю., Багрій К., Євдощак В., Рилєєв С., Мустеца І. Управлінський облік: навч. посібн. Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 230 с.

6. Марченко В. М. Управління витратами: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 270 с.

7. Ющишина Л. О. Менеджмент ресурсів та витрат: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103 с.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

8. Кощій О.В. Управління логістичними витратами на підприємстві. Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Регіональна

економіка». 2021. Випуск 18(71). Луцьк: ІВВ Луцького НТУ. С. 84-90.

9. Koshchii, O., Vavdiiuk, N., Stryzheus, L., Koretska, N., Tendyuk, A., Galushchak, V., Abramova, I., Vasilik, N. Management of current assets of the enterprises. Journal of interdisciplinary research «Ad Alta». 2021. Vol. 11. Iss. 2. Special issue XX. 202 p. P. 30-34.

Праці інших авторів:

10. Бірюков Є.І., Гарафонова О.І., Худолей В.Ю. Управління витратами аграрного підприємства в умовах цифрових трансформацій. Economic Synergy. 2023. №2. С. 48-61.

11. Засадний Б. А., Ткаченко А. В. Система бюджетування як провідна ланка фінансового планування бізнес-процесів підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2021. Вип. 35. С. 33-37.

12. Захарченко В., Акулюшина М., Лінгур Л. Моделювання процесів управління витратами підприємства в умовах невизначеності. URL : https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/ 4212

13. Котельникова Ю., Чумак Г., Ворошилова О. Управління витратами в умовах цифрової економіки: сучасні моделі та інструменти оптимізації. https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5883

14. Кулакова С., Ткаченко А., Разно М. Сучасні аспекти управління витратами українських підприємств. Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку. 2023. №1 (8). С. 40-48.

15. Пушкар М.Р. Управлінський облік як концепція отримання інформації для менеджерів операційного рівня. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2022. № 68. С. 103-109.

16. Чумак Г. Управління витратами підприємства: Функціональний аспект. Modeling the development of the economic systems. 2022. №(4). С. 160-165.

17. Don R. Hansen and Maryanne, M. Mowen Cost Management: Accounting and Control. Fifth Edition. URL : https://www.portcity.edu.bd/files/636444804364870777_ CostManagementAccounting&Control.pdf

18. Global Management Accounting Principles: URL : https://www.cgma.org/content/dam/cgma/resources/ reports/downloadabledocuments/global-management-accounting-principles.pdf